

Van solidariteit naar *what you play is what is you pay*

Expertpanel tariefstructuur sportaccommodaties

Het Nederlandse sportlandschap is wereldberoemd, maar begint nu onder invloed van de crisis haarscheurtjes te vertonen. Gemeentes moeten bezuinigen, maar hoe worden die bezuinigingen verdeeld? Betaalt iedereen een beetje meer, richten we zaken slimmer en efficiënter in of gaan we naar een systeem van *what you play is what you pay*?

Auteur Hein van Iersel

De aanleiding voor ons expertpanel is een artikel in Fieldmanager van vorig jaar. De gemeente Soest kondigde aan haar passe-partoutsysteem om te vormen in een systeem waarin er een duidelijke relatie is tussen de kosten van sportaccommodaties en de huuropbrengsten. Het passe-partoutsysteem van Soest ging uit van een ver doorgevoerde vorm van solidariteit: iedere sporter betaalde evenveel voor het gebruik van accommodaties. In de praktijk leidde dat tot bijna lachwekkende situaties. Voor een clubje van minder dan tien Soestenaren die bowls spelen moest een commerciële locatie afgehuurd worden, waardoor de kosten in geen verhouding kwamen te staan tot de opbrengsten. Een tweede bezwaar waar vooral de sporters tegenaan liepen, is dat veel complexen er slecht bij lagen en dat er niet werd geïnvesteerd in renovatie, met als gevolg een fors aantal klachten over de kwaliteit van de complexen. Volgens Marco Ahlers, beleidsambte-

naar van de gemeente Soest en gastheer van het panel, werd in werkelijk ongeveer 10 procent van de kosten voor sport opgebracht door de sporters. Voor de relatief goedkope buitensport was dat 12 procent en voor binnensport ongeveer zeven procent.

De andere beleidsambtenaar in het expertpanel, Ad van de Luijtgaarden, is werkzaam bij de gemeente Zwijndrecht als adviseur en accountmanager sport. Hij zegt vergelijkbare cijfers niet paraat te hebben, maar laat tussen de regels door merken dat zijn situatie puur financieel wellicht niet eens zo veel anders is dan die in Soest. Daarnaast heeft ook Zwijndrecht voor bepaalde sportcomplexen te maken met achterstallig onderhoud. Soest en Zwijndrecht lijken daarmee model te staan voor een grote groep gemeentes waar de gemeente fungeert als de grote geldschietster en verenigingen feitelijk niet meer dan een schijntje bijdragen.

Zwijndrecht

Met betrekking tot de tarifiering van sportaccommodaties maakt Zwijndrecht onderscheid tussen accommodaties voor binnen- en buitensport. Voor sporthallen is het eenvoudig om tot een kostprijsberekening te komen, omdat men gebruik kan maken van de taxatiewaarde van het gebouw. Bij sportvelden ligt dat heel anders. Het is niet gebruikelijk dat sportvelden op waarde worden getaxeerd. Met goed speurwerk zijn eventueel de aanlegkosten nog wel te achterhalen; tel daarbij op de renovaties van de afgelopen jaren en het beheer en onderhoud, en je komt uit op een leuk bedrag.

Maar, zo vraagt Van de Luijtgaarden zich af, is het wel reëel en billijk om de verenigingsbesturen van nu op te zadelen met een hoge kostprijsberekening gebaseerd op keuzes uit het verleden? Volgens Rutten en De Brouwer zijn sportvereni-

gingen verwend. Van de Luijngaarden op zijn beurt is van mening dat gemeentes slecht financieel beleid hebben gevoerd; verenigingen zijn daar het slachtoffer van.

'Clubs kunnen door middel van maatschappelijk waardevolle activiteiten een extra bonus verdienen'

Daarnaast zegt De Brouwer dat de kostprijsberekening voor sportvelden helemaal niet lastig is, omdat je met een standaardtarief kan rekenen. Van de Luijngaarden: 'Dit is een benadering met het oogkleppenmodel. Sportverenigingen in kleine kernen dienen meerdere belangen, zoals het maatschappelijk belang en leefbaarheid.'

Worstelen

Antoine de Brouwer en Ton Rutten zijn beiden als respectievelijk adviseur en consultant nauw betrokken bij de bovenstaande problematiek. Ton Rutten werkt bij Hospitality Consultants en Antoine de Brouwer is werkzaam bij de Vereniging Sport & Gemeentes. Een van de thema's van het VSG-congres op 2 april 2014 is juist deze problematiek. Veel gemeentes blijken te worstelen met de uitdaging van de tariefstructuur. Wat bereken je door aan je verenigingen, en vooral ook: hoe maak je de rekensom? Het bevalt De Brouwer niet dat ik zo specifiek naar de bedragen van Zwijndrecht en Soest vraag en daarmee een vergelijking probeer te maken. Volgens hem is dat totaal niet relevant en daarnaast een kwestie van het vergelijken van appels met peren. Waar het volgens De Brouwer om gaat, is een duidelijk proces inzetten waarmee je als gemeente en sportclub als partners inzichtelijk maakt hoe je ervoor staat.

Het expertpanel Tariefstelsel sportcomplexen werd gehouden op 25 februari in Soest en werd bijgewoond door:

- Ad van de Luijngaarden, gemeente Zwijndrecht
- Ton Rutten, Hospitality Consultants
- Antoine de Brouwer, VSG
- Marco Ahlers, Gemeente Soest

Antoine de Brouwer

Rutten is het met De Brouwer eens, maar erkent ook in een moeite door dat deze vraag zo ongeveer de standaardreactie van gemeentes is: 'Wat is het dekkingspercentage van mijn buurman?'

'Jullie willen meer geld vragen voor complexen met achterstallig onderhoud. Ik begrijp wel dat bewoners in opstand komen'

Clubs

Dat laatste is ook precies de situatie waarin de gemeente Soest zich bevindt. De gemeente is al enige jaren bezig om een opvolger te zoeken voor het passe-partoutsysteem en leek daar, aldus het verhaal in Fieldmanager van 2013, ook in te slagen. De gemiddelde bijdrage zou van ongeveer tien procent stijgen naar iets meer dan twintig procent, maar – en daar komt de angel – bepaalde clubs zouden veel harder geraakt worden door de ombuiging. Politiek bleek dat een

te grote noot om te kraken. De gemeente heeft, mede met het oog op de verkiezingen, besloten om het proces even te parkeren en heeft bij de verenigingen de vraag neergelegd om in september met adviezen en suggesties te komen. De regie wordt daarmee bij de verenigingen gelegd.

Melkkoe

Ad van de Luijngaarden hoort het verhaal van Soest aan en begrijpt de bezwaren van de bewoners wel. Van de Luijngaarden tegen Ahlers: 'Dus sport moet jullie nieuwe melkkoe worden. Jullie willen meer geld vragen voor complexen met achterstallig onderhoud. Ik begrijp wel dat bewoners in opstand komen.'

Rutten rekent even hardop voor hoe het systeem van Soest in elkaar zit. Stel je hebt een tennisvereniging met duizend leden en je betaalt € 55 per lid. Dan wil je toch vandaag nog uit het collectief stappen? Je kunt het zelf misschien wel beter en goedkoper doen, maar dat mag natuurlijk niet, omdat daarmee het hele systeem van solidariteit instort.

Geld

Antoine de Brouwer komt nog even terug op zijn vorige opmerking. 'Begin niet meteen over meer of minder geld te praten, maar inventariseer samen met de clubs wat de doelstellingen van de gemeente zijn met betrekking tot sport en probeer een verband te leggen tussen de mogelijkheden van de club en de doelstellingen van de gemeente.' Ik probeer als gespreksleider te achterhalen wat De Brouwer bedoelt. Ligt de toekomst in een constructie waarbij clubs een huurprijs betalen die gerelateerd is aan de werkelijke kosten, en kunnen clubs door middel van maatschappelijk waardevolle activiteiten een extra bonus verdienen?

De Brouwer: 'Ik heb de wijsheid niet in pacht, maar ik denk wel dat het die kant opgaat.' Collega-consultant Rutten lijkt het met De Brouwer eens te zijn en kan uit de eigen adviespraktijk zelfs een aantal voorbeelden geven. De gemeente Enschede bijvoorbeeld vermeldt op haar facturen aan clubs de werkelijke kosten en trekt daar een standaardkorting van ongeveer zeventig procent af. Daarbovenop kan een club extra geld verdienen door maatschappelijk waardevolle activiteiten te ontwikkelen. Enschede heeft daarbij het geluk dat het een relatief grote subsidiepot voor dit doel klaar heeft staan.

'Gemeentes maken afspraken met clubs, maar kijken ook over de schouders van die clubs mee en kunnen ingrijpen als het fout dreigt te gaan'

Schotten

De traditionele manier waarop gemeentes zaken georganiseerd hebben is redelijk strak omlijnd. Beheer en onderhoud komen uit het potje sport, maar welzijn zit vaak nog bij een andere budgethouder of afdeling. Het kan volgens De Brouwer helpen – en Rutten lijkt hem daarin gelijk te geven – om te *ontschotten*, of in ieder geval sport en welzijn onder één paraplu te organiseren. Rutten meldt daarbij nog wel dat het verduiveld lastig is om activiteiten van clubs die door de gemeente als wenselijk worden gezien administratief in een goed systeem te zetten.

Ton Rutten

Marco Ahlers

Contraproductief

De aanpak van De Brouwer gaat eigenlijk uit van een partnerschap tussen de gemeente én de clubs. De Brouwer heeft opvallend veel vertrouwen in het gezonde verstand van de meeste clubbestuurders, die, naar zijn mening, echt wel zullen inzien dat het totale gebrek aan balans tussen gemaakte kosten en huurprijs niet meer van deze tijd is. Op basis van *common sense* en soms een *sense of urgency* kun je het gesprek aangaan, de club laten weten wat jij als gemeente met sport en welzijn wilt en in hoeverre zij daar als vereniging een rol in kunnen spelen.

De Brouwer: 'Vaak kan dit heel makkelijk. Als een club meldt dat zij geen training kunnen verzorgen voor een bepaalde doelgroep, vergeten ze meestal dat zij die trainer niet uit eigen gelederen hoeven te halen, maar deze gewoon kunnen inhuren en de factuur bij de gemeente kunnen neerleggen.'

Rutten heeft iets minder vertrouwen in de bestuurders: 'Als een bestuurder merkt dat hij met hard schreeuwen en veel lawaai maken de zaak weer een half jaar op zijn beloop kan laten, dan zal hij dat toch doen.'

Beide beleidsambtenaren horen met veel interesse het betoog van De Brouwer en Rutten aan, maar lijken niet direct overtuigd. In theorie lijkt het verhaal te kloppen, maar geldt dat ook in de politieke slangenkuil die de gemeentelijke politiek soms is?

'In theorie lijkt het verhaal te kloppen, maar geldt dit ook in de politieke slangenkuil die de gemeentelijke politiek soms is?'

Een in het verleden veel gebruikt middel was privatisering. Je zadelt een club op met het beheer van een complex, laat vervolgens een onderhoudsbudget achter en klaar is Kees. Het gevolg laat zich raden. Clubs reserveren geen of onvoldoende geld om een kunstgras toplaag te renoveren en kloppen na een aantal jaar opnieuw aan bij de wethouder, al dan niet aangespoord door een tranentrekkend artikel in het lokale sufferdje. De Brouwer hoort dat verhaal met enig misgevoel. Hij beseft en erkent dat dit soort situaties in het verleden misschien voorkwamen, maar denkt dat we inmiddels oud en wijs genoeg

zijn om te weten waar dit toe kan leiden. Rutten geeft hem daarin gelijk: 'Gemeentes maken afspraken met clubs, maar kijken ook over de schouders van die clubs mee en kunnen ingrijpen als het fout dreigt te gaan. Natuurlijk kan het nog steeds fout gaan, maar je kunt dan veel sneller ingrijpen.'

Van de Luijtgaarden is niet overtuigd. 'Ik zie in de praktijk andere zaken.'

Door slecht financieel beleid gemeenten worden sportverenigingen kind van de rekening.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

<http://www.fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-4425>